

Ülés dátuma: 2025. május 30.
Ülés sorszáma: 2025/2
Napirend száma: 6

Megfelelési Tanácsadó jelentése a 2024. év vonatkozásában

Előterjesztő: Dr. Horváth Péter Attila

Határozati javaslat:

A Közgyűlés tudomásul veszi a Fővárosi Vízművek Zrt. Megfelelési Tanácsadójának jelentését a 2024. év vonatkozásában.

Tartalomjegyzék

	oldal
Tartalomjegyzék	2
1. Vezetői összefoglaló	3
2. Részletes beszámoló a Megfelelési Terület 2023. évi működéséről	4
3. Kivonat	8

A KÖZGYŰLÉS PÉLDÁNYA

1. Vezetői összefoglaló

A Megfelelési Terület létrehozását a 339/2019 (XII.23.) Korm. Rendelet írta elő a Fővárosi Vízművek Zrt számára, és a rendelet egyúttal meghatározta a terület működésének alapjait.

A Megfelelési Tanácsadó a 339/2019 (XII.23.) Korm. Rendelet értelmében évente jelentést tesz a tevékenységéről a gazdasági társaság első számú vezetője és a felügyelő bizottság részére. A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője a jelentést tájékoztatásul megküldi a társaság legfőbb szerve részére.

A jelen dokumentum a 2024. évre vonatkozó éves jelentést tartalmazza, arra vonatkozóan, hogy a megfelelési terület működése körében a megfelelő belső kontrollkörnyezet, továbbá a szabályozási környezetnek való megfelelés biztosítása érdekében milyen események illetőleg intézkedések történtek.

A 2021. év elején került kiadásra a Pénzügyminisztérium által az NPSZKÁK/6104/4/2020-MKI sz. Irányelv, amely a belső kontrollrendszer működése körében fogalmazott meg elvárásokat illetőleg iránymutatásokat a köztulajdonban álló gazdasági társaságok vezetése felé. A 2021-es évben a Megfelelési Terület átvette a belső kontrollkörnyezet feletti koordinációt, a jogszabályi és irányelvi elvárásokra figyelemmel pontosításra kerültek a belső kontrollrendszer működését érintő szabályzat egyes rendelkezései.

A 2024. évi munka a munkaterv szerint az alábbi fő területekre összpontosított.

- jogi környezet, szabályozási monitoring
- kockázatértékelési folyamatba történő integráció
- integritást sértő események (visszaélések) kezelése
- oktatás
- belső kontrollrendszer
- célzott vizsgálatok

A szabályozási monitoring területén folyamatos volt a 2020. évben megkezdett munka, a belső szabályzatok felülvizsgálata, kontrolltevékenységek, kontrollpontok szükség szerinti beépítése a szabályzatok felülvizsgálata során folyamatosan történik.

Az éves kockázatértékelési folyamatban a Megfelelési terület együttműködött a Risk Managerrel. A személyes interjúk során az egyes szakterületek vezetőivel áttekintésre kerültek a lehetséges compliance kockázatok, illetőleg ezek felmerülése esetén bekerültek az éves kockázatértékelési tájékoztató körébe.

A belső kontrollrendszer szerinti második védelmi vonalba tartozó területek, a pénzügyi kontrolling, az IT-biztonság, a HR, valamint az Integrált kockázatkezelés, Integrált irányítási rendszerek, valamint a harmadik védelmi vonal részéről a Vállalati Audit részvételével konzultációs egyeztetés történt 2024. évben is a tapasztalatok megosztása, a kockázatok kölcsönös megismerése, szükséges és lehetséges intézkedések megvitatása céljából.

Az integritást sértő események kezelése körében a 2024-es évben az anonim bejelentő csatornákon 13 db bejelentést kaptunk. A bejelentések vizsgálata során megállapításra került, hogy a bejelentett 13 eset egyike sem korrupcióval érintett, illetőleg egyik bejelentés esetében sem volt megállapítható belső visszaélés elkövetése a Társaságon belül.

A bejelentések kivizsgálása alapján a bejelentett esetek egyikében sem merült fel visszaélés vagy korrupció megvalósulása.

Az új belépők integrált oktatásának keretén belül folytatódott a V-101 Visszaélés ellenes szabályzat előírásainak ismertetésére az újonnan belépő munkavállalók számára.

Célzott vizsgálatot a munkaterv szerint végezte a Megfelelési terület, a kompetencia centrumok működése, a Vízművek által vállalkozóként vállalt tevékenységek elszámolása, illetőleg a vízmérők plombáinak kezelése vonatkozásában, a vizsgálatok során a terület javaslatokkal élt a szakterületek felé.

2. Részletes beszámoló a Megfelelési Terület 2024. évi működéséről

2.1. A Megfelelési Terület szabályozása

A Megfelelési Terület létrehozását a 339/2019 (XII.23.) Korm. Rendelet írta elő a Fővárosi Vízművek Zrt számára, és a rendelet egyúttal meghatározta a terület működésének alapjait.

E szerint a megfelelési terület

- közvetlenül a Vezérigazgatónak alárendelve végzi a munkáját
- szakmai álláspontját befolyástól mentesen alakítja ki

A Megfelelési Tanácsadó a 339/2019 (XII.23.) Korm. Rendelet értelmében éves jelentést tesz a Vezérigazgató és a Felügyelőbizottság részére, amely tájékoztatásul a Közgyűlés részére is megküldésre kerül.

2.2. A Megfelelési Terület kialakítása a Fővárosi Vízművek Zrt-n belül, szabályozási monitoring

A Fővárosi Vízművek Zrt Igazgatósága 2020.03.17-én kezdeményezett, és a 2020. március 26-án megerősített e-mail-es szavazáson döntött a Megfelelési terület kialakításáról akként, hogy egyszemélyi Megfelelési Tanácsadó került kijelölésre.

A Megfelelési Terület a Megfelelési Tanácsadóval történt szerződéskötést követően kezdte meg működését.

A megfelelési funkció szervezetben belüli elhelyezkedését és kompetenciáit alapvetően a K-39 Szabályzat (Megfelelési Szabályzat) szabályozza.

Az integritást sértő események kezelésének eljárásrendjét a K-40 Szabályzat (Szervezeti integritást sértő események kezelésének eljárásrendje), a V-101 Szabályzat (Visszaélések kezelése), továbbá etikai természetű vétségek tekintetében az Etikai Kódex szabályozza. A 2024-es évben a K-40 és a V-101 Szabályzatok a 2023. évi XXV. törvény (Panasztörvény) 2025.01.01-től alkalmazandó rendelkezéseire figyelemmel felülvizsgálatra, kiegészítésre kerültek a Bejelentővédelmi Tisztviselő szerepkörrel, illetőleg megfelelően szabályozásra kerültek a megfelelési terület és a Bejelentővédelmi tisztviselő közötti együttműködés folyamatai.

A Fővárosi Vízművek Zrt-nél a K-07 Szabályzat, mint Kiemelt Társasági Dokumentum szabályozza a belső kontrollrendszer működését 2009. óta. A K-07 Szabályzat módosítása során a belső kontrollrendszerbe beillesztésre került a megfelelési terület. A belső kontrollrendszerek működésével összefüggésben a Pénzügyminisztérium NPSZKÁK/6104/4/2020-MKI szám alatt kiadott Irányelve 2021. februárjában került kibocsátásra, ennek mentén a Belső Kontrollrendszert szabályozó kiemelt társasági dokumentum a 2021-es évben további módosításokon esett át. A módosítások főként az irányelvi szóhasználatához igazodó megfogalmazásbeli módosulások voltak, illetőleg korábbi megfogalmazások aktualizálására került sor, továbbá pontosításra kerültek a Kontrollkörnyezet funkciói, illetve feladat- és

felelősségi körök kerültek aktualizálásra a szabályzatban, és aktualizálásra került az integrált kockázatkezelési rendszerről szóló fejezet.

A jogszabályi környezet változását elsődlegesen a Jogi Csoport monitoringozza a Társaság teljes tevékenysége vonatkozásában, és az aktuális módosításokról az érintett szervezeti egységeket tájékoztatja.

A belső szabályozások vonatkozásában a 2020. év második félévében kezdődött meg a BPO együttműködése mellett a belső szabályzatok felülvizsgálata a kontrollfunkciók és az ellenőrzési pontok felmérése szempontjából, amely felülvizsgálat folyamatosan történik minden tárgyévben. A szervezeti egységek érintett felelősei a belső szabályzatok minden módosításakor felméri az érintett folyamatok kontrolljait, és szükség esetén további kontrollpontok kerülnek beépítésre a megfelelési tanácsadóval történő konzultáció alapján.

2.3. Integrált kockázatkezelés

Az éves kockázatértékelési folyamatban a Megfelelési terület együttműködik a Risk Managerrel. Az aktualizált, és compliance kockázatokkal kiegészített kockázati térkép alapján a vezetői interjúk során kitértünk az adott szakterület esetleges megfelelési kockázattal való érintettségére, és a felelős vezetővel felmértük a szükséges intézkedéseket, figyelemmel a korábban felmerült, visszaélés-bejelentéssel érintett folyamatokra is. Az interjúk alapján elkészült kockázati jelentésről a Risk Manager két alkalommal tájékoztatta a Felügyelő Bizottságot és az Igazgatóságot. Ahol megfelelési kockázattal is érintett az adott kockázati tényező, ezt az adott kockázatot jelölni kell, illetőleg a megfelelési kockázatok kezelésére vonatkozóan szükség szerint külön figyelmet kell fordítani az adott kockázatok kezelésén belül.

A 2024. évben a folyamatban volt termékfejlesztéseken kívül új projekt indulásról a Megfelelési Terület nem kapott értesítést, továbbá új kiszervezéssel kapcsolatban sem merült fel konkrét kockázatkezelési- vagy megfelelési feladat.

2.4. Visszaélések

A 2024-es évben a Megfelelési Terület 13 db visszaélés bejelentést kapott az anonim bejelentő felületeken keresztül.

A visszaélések vizsgálása során a bejelentett 13 esetből 4 esetben tartalmazott a bejelentés belső visszaélésre vonatkozó állítást, 4 esetben külső visszaélésre tett utalást a bejelentő, 3 esetben a bejelentés ügyfélszolgálati panaszként volt értelmezhető és ekként került megválaszolásra, 2 esetben munkavállalói kötelezettségszegésre utalt a bejelentés.

A belső visszaélésekre való utalásokat kivétel nélkül megvizsgáltuk, a vizsgálat nem tárt fel visszaélést, de a megfelelési terület a kockázatok további csökkentése érdekében javaslatokkal élt az érintett szervezeti egységek felé. A külső visszaélésekre bejelentések szintén kivizsgálásra kerültek, ahol szükséges volt, a felhasználókat tájékoztattuk a feljelentés megtételének lehetőségéről. A munkavállalói kötelezettségszegésekre utaló bejelentéseket az érintett szervezeti egységek vezetői saját hatáskörben vizsgálták meg.

2.5. Oktatás

Az új belépők integrált oktatásának keretén belül folyamatos a V-101 Visszaélés ellenes szabályzat előírásainak ismertetésére az újonnan belépő munkavállalók számára. A visszaélés ellenes szabályzat

oktatása körében folyamatosan aktualizáljuk az oktatási anyagot, kiterünk a kibervédelem és kiberbiztonság egyre kiemeltebb szerepére a visszaélések kivédésében, továbbá az oktatási program keretében bemutatjuk a megfelelési területet, és a compliance tudatosság erősítése érdekében érintjük a védelmi vonalak és kontrollfunkciók szerepét is.

A 2024-es évben a megelőző évben előkészített interaktív korrupció- és visszaélés-ellenes oktatási modul informatikai okok miatt nem tudott megvalósulni, ezért az oktatási program interaktív jellege némileg átdolgozásra került, amelynek következtében a program várhatóan a 2025-ös évben kerülhet elindításra.

2.6. Beszámoló célzott vizsgálatokról

A 2024-es évben a Megfelelési Terület célzottan vizsgálta a kompetencia centrumok működését, a Vízművek által vállalt vállalkozói feladatok kezelését, illetőleg a vízmérő plombák nyomonkövetését.

A Kompetencia Centrum projektek dokumentumainak feltöltése részben hiányos volt, ezeket egyeztetettük az érintettekkel. A vonatkozó V-89 Szabályzat szerinti utókövetési folyamat nem tér ki annak vizsgálatára, hogy a projekt implementálása, illetve értékesítése során a projekt megvalósulása eredményesnek tekinthető-e vagy sem. A folyamatleírások nem térnek ki a projektekkel kapcsolatos kockázatok felmérésére és értékelésére, a folyamatábrán követhetően a Mentor (területi szakértő) általi használhatósági vizsgálat tér ki erre, a Mentor által adott szakvéleményben. Azonban esetlegesen kockázatok léphetnek fel az utókövetés során akár az implementálással, akár az értékesítéssel kapcsolatban. Javasoltuk a vonatkozó munkautasítás- és szabályzat felülvizsgálatát, szükség esetén kiegészítését a szerepkörök aktualizálása, és a folyamatok átláthatóságának növelése érdekében.

A külső vállalkozási tevékenységgel kapcsolatos vizsgálat annak megvizsgálására irányult, hogy a vállalkozási tevékenységek külső megrendelésre történő végzése esetén milyen módon zajlik ezen tevékenységek hatékonyságának értékelése, monitoringja, illetőleg milyen esetleges compliance-kockázatok merülhetnek fel ezekkel kapcsolatban. A vizsgálat során felmerült, hogy kockázatot jelent, hogy nincs egységes, vagy legalább Igazgatóságoként egységes nyilvántartása a külső megrendelésre végzett munkáknak a műszaki területeken. Az egységes kontroll alkalmazása elengedhetetlen annak érdekében, hogy a céges stratégia szempontjából tényleges megtérülési adatok alapján kerülhessenek tervezésre a külső megrendelésre végzett szolgáltatások köre, és azok díjai. Kockázatot jelenthet továbbá, hogy az érintett műszaki területeken az adatrögzítés manuálisan valósul meg a munkaórákkal összefüggésben, figyelemmel arra, hogy ha több csatornán történik adatrögzítés, az mind az adatvesztés, mind pedig az adatduplikálás kockázatát magában hordozza. Javasoltuk az egységes szabályozás felülvizsgálatát, továbbá javasoltuk megvizsgálni, hogy az érintett szervezetek egységes powerBI- vagy egyéb felületen tartsák nyilván a külső megrendelésre végzett munkák valamennyi releváns munkaügyi- és pénzügyi adatát. Javasolt ezen kötelezően nyilvántartandó adatok körének egységes kialakítása annak érdekében, hogy adott esetben az egyes munkák megtérülési mutatószámai is folyamatosan nyomonkövethetők legyenek a felületeken. Javasoltuk megvizsgálni az adatrögzítés automatizálásának lehetőségét, az ehhez szükséges esetleges fejlesztések költségigényének figyelembe vételével

A plombákkal kapcsolatos vizsgálat célja volt a vízmérők plombájával való esetleges visszaélésekből, illetőleg a mérők esetleges hosszabb ideig történő plomba nélküli üzemeléséből eredő kockázatok feltárása. A vizsgálat során megállapításra került, hogy a plombák egyedi azonosítója nem minden esetben kerül az SAP-ban nyilvántartásra, amennyiben pl a MIRTUSZ és az SAP közötti szinkronizáció nem valósul meg, vagy hibásan valósul meg. További kockázatként azonosítottuk, hogy a leolvasás során észlelt plomba azonosító-eltérések esetén nem kerül ellenőrzésre az eltérés oka. Javasoltuk megvizsgálni, hogy kialakítható-e automatikus, rendszeres szinkronizációs- és ellenőrzési folyamat a két rendszer (MIRTUSZ és SAP) adatállománya között, illetve, hogy a leolvasók által minden esetben

kerüljön megvizsgálásra a mérőn található vipak (plomba) azonosítója, és amennyiben eltérést tapasztal az adatbázis és a tényleges állapot között, ezt jelezze az illegális felhasználásokat kivizsgáló csoport felé.

A Megfelelési Terület elvégezte a 2023. évben végzett célzott vizsgálatok utókövetését. E körben megállapításra került, hogy az érintett szervezeti egységek a javaslatokban foglaltak megvalósítása érdekében intézkedéseket tettek, ezek nem minden esetben fejeződtek be a 2024. évben. A feladatok nyomkövetését ezért kiterjesztettük a 2025-ös évre vonatkozóan.

2.7. Beszámoló bírságokról

A Társaság terhére hatósági eljárás keretében kiszabott bírságtételeknek megfelelési szempontból az a jelentősége, hogy adott esetben a hatósági eljárások által kiszabott bírságtételek esetleges ismétlődése, növekvő vagy csökkenő tendenciája jelzést adhat az érintett folyamatban rejlő kockázatokról, és utat mutathat azok csökkentésének lehetősége tekintetében.

Az egyes szervezeti egységek vezetőinek visszajelzései alapján a 2024. év bírságterhelése tekintetében megállapítható, hogy a 2024. évben - az előző évhez hasonlóan - nagyobb bírságfizetési kötelezettség a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága Országos Bányakapitányság határozatai alapján merült fel, kivitelezési munkák során történt gázvezeték rongálódások következtében.

A fogyasztóvédelmi bírságtételek továbbra sem tekinthetők jelentősnek a 2024-as évben hasonlóan a korábbi évekhez, a kapott tájékoztatás szerint az összes fogyasztóvédelmi bírságtétel adminisztratív vonatkozású (pl. válaszadási késedelem).

Adatvédelmi incidensek tekintetében az előző évhez hasonlóan, bírság nem került kiszabásra, a NAIH intézkedést nem alkalmazott a Vízművekkel szemben.

3. Kivonat

A K-07 Belső Kontrollrendszer Szabályzat előírásai

A vezetőknek a munkafolyamatba épített ellenőrzési rendszert úgy kell kialakítani, hogy az biztosítsa

- a tevékenységek folyamatos felügyeletét;
- a hiányosságok, hibák időbeni felismerhetőségét, keletkezésének megelőzését, intézkedés kikényszerítését;
- a munkavállalók személyi felelősségének érvényesítését.

Az ellenőrzési pontok lehetnek:

- szervezeti ellenőrzési pontok (a hatáskörök, a felelősségi körök);
- hozzáférési ellenőrzési pontok (jelszavas védelem, beléptetési technikák);
- működési ellenőrzési pontok (egyeztetések, teljes körűség vizsgálat);
- jóváhagyási ellenőrzési pontok (jóváhagyási szintek, megelőző kontrollok);
- vezetői ellenőrzési pontok (pl.: rovatcs, beszámoltatás).

A működéséhez az ellenőrzés kialakítását végző vezetőknek az alábbi főbb követelményeket kell biztosítani:

- előre meg kell határozni az egyes folyamatok ellenőrzési pontjait (a hibák előfordulási-halmozódási pontjain, az érintkezési és elágazási pontokon), az ellenőrzés szempontjait és dokumentálását, a teendő intézkedéseket;
- az ellenőrzést szigorú következetességgel kell érvényesíteni;
- az ellenőrzést ki kell terjeszteni a teljes folyamatra, zárt ellenőrzési láncot kell kialakítani;
- olyan automatizmust kell kialakítani, amelyek hiba esetén jelzést adnak, vagy amelyek keretében ellenőrzés nélkül a folyamat nem folytatható, illetve a hiba elhárításáig a folyamat leáll.

A 339/2019 (XII.23.) Korm. rendelet előírásai

A kontrolltevékenység részeként minden tevékenységre vonatkozóan biztosítani kell a kontrollok kiépítését, különösen

- a döntések dokumentumainak előkészítése,
- a döntések célszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi szempontú megalapozottsági vizsgálata,
- a döntések szabályszerűségi szempontból történő jóváhagyása, ellenjegyzése, valamint
- a gazdasági eseményekhez kapcsolódó elszámolások
- vonatkozásában.

Az Államháztartási Belső Kontroll Standardok és Gyakorlati Útmutató iránymutatása

A belső kontrollokat úgy kell beépíteni a szervezet működésébe, hogy azok a tervezés, a végrehajtás, a folyamatos figyelemmel kísérés és az értékelés (monitoring) alapvető irányítási folyamatainak integrált részévé váljanak. Ezekhez szükséges az alábbiak összehangolása:

- a stratégiai és szervezeti célokhoz jól illeszkedő indikátorok meghatározásának, mérési módszereinek megjelölésének;
- a kockázatkezelés során alkalmazott válaszlépések kiválasztásának, és nyomon követésének;
- a kontrollok beépítésénél a gazdaságosság, hatékonyság, eredményesség követelményeinek érvényre juttatásának.